KOMMISSIONENS BESLUTNING

af 11. maj 1973

om behandlingen af en sag efter artikel 85 i EØF-traktaten (IV/791 — Société commerciale des potasses et de l'azote (SCPA) — Kali und Salz (tidligere VDK) og ex 1373 - 1374 - 1498 - 1499 - 1500)

(De tyske og de franske tekster er de eneste autentiske)

(73/212/EØF)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, særlig artikel 85,

under henvisning til forordning nr. 17 af 6. februar 1962 [1], særlig artiklerne 1, 3 og 5,

under henvisning til anmeldelse (IV/791) i henhold til artikel 5, stk. 1, i forordning nr. 17, indgivet af Verkaufsgemeinschaft Deutscher Kaliwerke GmbH (VDK), Hannover (Forbundsrepublikken Tyskland), og S.à.r.l. Société commerciale des potasses d'Alsace (SCPA), Paris (Frankrig), den 22. oktober 1962 vedrørende den mundtlige samarbejdsaftale, som disse selskaber har indgået med henblik på koordinering af de franske og tyske kaliproducenters aktiviteter på det kommercielle og industrielle område;

under henvisning til anmeldelser (IV/ex-1373 og 1499) indgivet den 25. januar 1963 af SCPA og VDK vedrørende en mundtlig eneforhandlingsaftale, som begge selskaber har indgået med Nederlandsche Kali-Import Maatschappij (NKIM), Amsterdam (Nederlandene), og de samtidig indgivne anmeldelser (IV/ex 1374 og 1500) vedrørende lignende aftaler, af hvilke den ene er indgået af SCPA med Comptoir général des sels et engrais potassiques S.A. (Cogépotasse), Bruxelles, og den anden af VDK med Compagnie belge des engrais potassiques S.A. (Belcopotasse), ligeledes Bruxelles;

under henvisning til anmeldelse indgivet den 25. januar 1963 af VDK (IV/ex 1498) af den aftale, ved hvilken dette selskab har overdraget SCPA salget af sine produkter i Frankrig;

under henvisning til høring, i henhold til artikel 19, stk. 1, i forordning nr. 17 og bestemmelserne i forordning nr. 99/63/EØF [2], den 13. juli 1971 af de befuldmægtigede for SCPA og Kali und Salz, som, således som der redegøres for i det følgende, skal indtræde i VDK's rettigheder;

under henvisning til udtalelse fra Det rådgivende Udvalg for kartel- og monopolspørgsmål i henhold til artikel 10 i forordning nr. 17 den 22. marts 1972, og

ud fra følgende betragtninger:

I

Verkaufsgemeinschaft Deutscher Kaliwerke GmbH (VDK) var på anmeldelsestidspunktet fælles salgssyndikat for de otte tyske kaliproducenter, som var sammensluttet i Gemeinschaft Deutscher Kalierzeuger, nemlig:

1. Vereinigte Kaliwerke Salzdetfurth AG, Bad Salzdetfurth/Hannover,
2. Bergwerksgesellschaft Mariaglück, GmbH, Höfer,
3. Wintershall AG, Celle/Kassel,
4. Gewerkschaft Wintershall, Celle,
5. Burbach-Kaliwerke AG, Kassel,
6. Kali-Chemie AG, Hannover,
7. Gewerkschaft Baden, Buggingen,
8. Gewerkschaft Markgräfler, Buggingen;

Ved de forskellige omstrukturerings- og fusionsforanstaltninger, som blev truffet i årene 1967–70, sammensluttedes alle ovennævnte virksomheder med undtagelse af Kali-Chemie, som hører til den belgiske gruppe Solvay, i Kali und Salz A.G. (Kassel), som den 31. december 1970 indtrådte i det opløste VDK's rettigheder;

Kali-Chemie har både på hjemmemarkedet og på eksportmarkedet overdraget Kali und Salz salget af

[1] EFT nr. 13 af 21. 2. 1962, s. 204/62.

[2] EFT nr. 127 af 20. 8. 1963, s. 2268/63.

den største del af sin produktion af kaligødning; i betragtning af den ringe indførsel af kaligødning til forbundsrepublikken Tyskland kan man gå ud fra, at Kali und Salz her har faktisk monopol på salg af disse produkter;

ved skrivelse af 15. januar 1971 har Kali und Salz meddelt Kommissionen, at selskabet den 1. januar 1971 har afløst VDK som partner i den aftale med SCPA, som blev anmeldt den 22. oktober 1962;

Cociété commerciale des potasses et de d'azote, som er indtrådt i Société commerciale des potasses d'Alsace's rettigheder som følge af en omgruppering foretaget i 1967, har lovmæssigt monopol på salg af kaligødning i Frankrig samt på udførsel og indførsel af dette produkt;

den foreliggende aftale danner grundlaget for et snævert samarbejde mellem SCPA og Kali und Salz, hvilket kommer til udtryk i den fælles fastsættelse af de kalimængder og -kvaliteter, som hver producent må udføre, og i koordineringen af leverancerne og salget af de to selskabers produkter i hele verden og især inden for det fælles marked;

som følge af de disponible mængder og ordrebeholdningerne samt de oplysninger, som fremkommer gennem forhandlerne, koordinerer SCPA og Kali und Salz deres leveranceprogrammer alt efter produktionskapacitet og lagerbeholdning i de forskellige kvaliteter og fastlægger årligt i fællesskab de mængder, som må udføres af begge virksomheder, efter at hjemmemarkedets behov er blevet dækket;

de pågældende selskaber har overdraget salget af deres produkter i Nederlandene og i Italien til fælles salgskontorer, nemlig Nederlandsche Kali-Import Maatschappij (Amsterdam) og Gesellschaft Sali Potassici (Milano). Da overdragelsen til en eneste salgsvirksomhed stødte på vanskeligheder i Belgien, har hvert af de to selskaber overdraget salget af deres produkter på det belgiske-luxembourgske marked til et andet selskab: SCPA har bemyndiget Copépotasse (Bruxelles) og VDK, i stedet for hvilket selskab Kali und Salz er indtrådt, Belcopotasse (Bruxelles), Cogépotasse og Belcopotasse arbejder dog meget snævert sammen og udveksler oplysninger og koordinerer deres salgsvirksomhed på det belgiske-luxembourgske marked;

VDK (nu Kali und Salz) har overdraget SCPA, som har importmonopol, salget af sine produkter i Frankrig, og SCPA har på sin side overdraget det tyske selskab Henri Vallette (Hannover) salgsagenturet for de franske produkter i forbundsrepublikken Tyskland;

den kapital, som er investeret i SCPA's og Kali und Salz's salgsselskaber, forhandlere eller agenter befinder sig helt eller delvis på den samme finansgruppes hænder, hvis interesser er knyttet snævert sammen med den franske og tyske kaliindustris. Yderligere befinder hele kapitalen i Gesellschaft Henri Vallette, salgsforhandler for SCPA, sig i hænderne på Kali-Union Verwaltungsgesellschaft, et datterselskab til Kali und Salz;

salgsvirksomhederne i Benelux-landene og i Italien anvender for de samme arter kalisalt, uanset af hvilken oprindelse, især fra SCPA's og Kali und Salz's produktion, ensarteed priser og salgsbetingelser.

II

Den ovenfor beskrevne aftale på salgsområdet udgør en begrænsning af konkurrencen, fordi den vedrører og medfører en fælles fastsættelse af de kalimængder og -kvaliteter, som hver producent skal udføre, og koordinering af salget af begge selskabers produkter inden for det fælles marked, og derved forårsager den en mærkbar begrænsning i de deltagende selskabers handlingsfrihed med hensyn til udbud på markedet af de pågældende produkter samt en standardisering af priser og salgsbetingelser for kali, og den forhindrer, at et af de to selskaber på normal vis bestræber sig på at påbegynde produktion af produkter, som allerede fremstilles af den anden part;

især har de pågældende virksomheder overdraget salget af deres produkter i Nederlandene og i Italien til den samme eneforhandler hhv. salgsagent. I det foreliggende tilfælde medfører det, at to normalt konkurrerende virksomheder på VDK's, nu Kali und Salz, og SCPA's størrelse overdrager salget til en fælles salgsvirksomhed, nødvendigvis, at disse gensidigt ikke har viljen til at konkurrere med hinanden på de pågældende markeder. Denne fælles overdragelse må altså anses som resultatet af disse virksomheders samordnede praksis med henblik på at forhindre eller begrænse den indbyrdes konkurrence i Nederlandene og i Italien;

en lignende betragting gælder for SCPA's overdragelse af salget af franske produkter i forbundsrepublikken Tyskland til selskabet Henri Vallette. Dette selskabs kapital befinder sig, som der ovenfor er gjort rede for, på Kali-Union Verwaltungsgesellschaft's hænder, som på sin side på tidspunktet for denne overdragelse var afhængig af de virksomheder, som var tilsluttet VDK, på grund af disses kapitalmæssige deltagelse. Derfor var det praktisk taget umuligt at forestille sig, at selskabet Henri Vallette på det tyske marked skulle kunne føre en salgspolitik, som gik imod den gruppes interesser, som selskabet tilhørte. Denne overdragelse medførte altså ligeledes mellem SCPA og den gruppe af kaliproducenter, som er repræsenteret af VDK, et fælles ønske om ikke at konkurrere med hinanden, og den hvilede som følge deraf ligeledes fra begyndelsen på samordnet praksis mellem disse virksomheder. Yderligere sammensluttedes de virksomheder, som var tilsluttet VDK, med henblik på at grundlægge Gesellschaft Kali und Salz, på hvis hænder Kali-Union Verwaltungsgesellschaft's samlede kapital befinder sig. Denne nye situation kunne kun forøge afhængigheden for datterselskabet til Kali-Union Verwaltungsgesellschaft, Gesellschaft Henri Vallette, og gøre denne mere direkte; man kan altså gå ud fra, at den ovenfor beskrevne samordnede praksis mellem SCPA og Kali und Salz fortsættes;

det kan næppe tænkes, at parterne kan koordinere leverancerne uden at udveksle oplysninger, især vedrørende lagerbeholdninger samt den løbende produktion, prognoser for produktionen, ordretilgang og prognoser vedrørende efterspørgselsudviklingen. Da denne udveksling af informationer tjener gennemførelsen af det pågældende samarbejde, hører det ligeledes ind under forbuddet i artikel 85, stl. 1. Denne udveksling fører til en samordnet praksis med hensyn til produktion samt til en opdeling af markederne, som ligeledes er en overtrædelse af artikel 85, stk. 1;

den ovenfor beskrevne samarbejdsaftale og den samordnede praksis, som supplerer den, kan have indflydelse på handelen mellem medlemsstaterne, fordi den direkte påvirker handelen mellem disse stater på en måde, som er skadelig for virkeliggørelsen af målene for et fælles marked;

denne aftale, som SCPA og Kali und Salz har indgået, og den samordnede praksis, som disse virksomheder har gennemført, falder som følge deraf ind under det forbud, som er indeholdt i artikel 85, stk. 1, i EØF-traktaten;

de pågældende virksomheder har som grundlag for deres anmodning om anvendelse af artikel 85, stk. 3, gjort gældende, at efterspørgslen kun på grund af deres samarbejsaftale tilfredsstilles under de bedst mulige betingelser; den skulle give forbrugerne mulighed for at vælge mellem et større udvalg af produkter end det ville være muligt for SCPA og Kali und Salz enkeltvis at stille til rådighed; den forbedrer sikkerheden for forbrugerne med hensyn til at få leverencer i tilfælde af, at en af virksomhederne ikke skulle være i stand til at levere varen, og den muliggør en bedre tilpasning af leverancerne til efterspørgelsens særlige karakter;

til den mulighed, som aftalen giver, for at stille et større udvalg af produkter til rådighed for forbrugerne og til sikkerheden med hensyn til leverancerne er at bemærke, at en stadig større del af leverancerne går til betydelige producenter af gødningsblandinger, som absolut er i stand til selv at henvende sig til SCPA og Kali und Salz eller til andre leverandører, for at skaffe sig de nødvendige sorter og mængder. Med hensyn til leverancerne til de øvrige forbrugere bør det nævnes, at der på markedet findes et tilstrækkeligt antal mellemhandlere, som er i stand til at forhandle SCPA's og Kali und Salz's samlede produktionsprogram, og som i givet fald skaffe sig de mængder, som et af de to selskaber ikke skulle have til disposition, ved at henvende sig til det andet;

de pågældende virksomheder har ikke gjort rede for, og det fremgår heller ikke af de indhentede oplysninger at aftalen, for så vidt den medfører koordination af leverancerne, bevirker en bedre tilpasning af disse til efterspørgselens særlige karakter. I hvert fald er disse virksomheder på grund af deres størrelse i stand til individuelt at foretage en sådan tilpasning. Desuden er de talrige mellemhandlere, som findes på markedet, i stand til at foretage denne tilpasning;

virksomhederne har yderligere som begrundelse for deres anmodning fremført, at deres samarbejdsaftale frigør dem fra kravet om til enhver tid at fremstille det samlede program af nødvendige produkter og derved giver dem mulighed for at koncentrere deres produktion og anvende gunstigere priser for deres egne produkter. I betragtning af de oven for nævnte store forsyningsmuligheder er der dog ingen grund til at antage, at hver virksomhed, såfremt den disponerede alene, ville være tvunget til under pres af krav fra kunderne at fremstille produkter, hvis produktion i sig selv ville være for kostbar, eller som ville have en ufordelagtig virkning på virksomhedens priser;

under disse omstændigheder bidrager samarbejdsaftalen og den samordnede praksis, som supplerer den,

hverken til en forbedret fordeling eller produktion; det har eller ikke vist sig, at den skulle fremme den tekniske eller økonomiske udvikling;

derfor er det ikke muligt i henhold til artikel 85, stk. 3, at erklære artikel 85, stk. 1 uanvendelig på den samarbejdsaftale, som er indgået mellem SCPA og Kali und Salz, den virksomhed, som er indtrådt i VDK's rettigheder;

den oven for beskrevne aftale og den samordnede praksis er derfor en overtrædelse af artikel 85 i EØF-traktaten, som må bringes til ophør;

de eneforhandlingsaftaler, som SCPA og VDK har afsluttet med selskaberne Nederlandsche Kali-Import Maatschappij, Cogépotasse og Belcopotasse, og de aftaler, som SCPA og VDK har truffet indbyrdes, hænger snævert sammen med den ovennævnte samarbejdsaftale og den samordnede praksis, hvilket giver dem en betydning og virkning, som de ikke ville have haft uden denne aftale og samordnede praksis. Derfor er det for tidligt at træffe afgørelse vedrørende de nævnte aftaler, så længe samarbejdsaftalen mellem SCPA og Kali und Salz og den samordnede praksis, som denne aftale bevirker, vedvarer,

VEDTAGET FØLGENDE BESLUTNING:

Artikel 1

Den mundtlige aftale om kommercielt og industrielt samarbejde, som er indgået mellem SCPA og VDK (nu Kali und Salz) udgør en overtrædelse af artikel 85 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab, såfremt de har til formål og bevirker en fælles fastsættelse af de mængder og kvaliteter af kaliprodukter, som hver af disse virksomheder må eksportere, og virksomhedernes leveringsprogrammer samt afsætning af de pågældende produkter på det fælles marked koordineres; det samme er tilfældet for den samordnede praksis, som består i at disse virksomheder overdrager salget i Nederlandene og i Italien til fælles salgsvirksomheder, og den samordnede praksis, som består, i at SCPA i forbundsrepublikken Tyskland overdrager repræsentationen til en virksomhed, som befinder sig i fuldstændig afhængighed af selskabets hovedkonkurrent, Kali und Salz.

Artikel 2

Den uanvendelighedserklæring i henhold til artikel 85, stk. 3, som SCPA og VDK (nu Kali und Salz) har anmodet om for den aftale og samordnede praksis, som er nævnt i artikel 1, afvises.

Artikel 3

SCPA og Kali und Salz forpligtes til,

1. at bringe den samarbejdsaftale og især den udveksling af oplysninger vedrørende salg og produktion, som er nævnt i artikel 1, til ophør,
2. at bringe salget i Nederlandene og i Italien gennem en fælles salgsvirksomhed til ophør.

Artikel 4

SCPA forpligtes til at indstille salget af sine produkter i forbundsrepublikken Tyskland gennem Gesellschaft Henri Vallette eller enhver anden virksomhed, som indirekte eller direkte kontrolleres af Kali und Salz.

Artikel 5

Denne beslutning er rettet til følgende selskaber:

Société commerciale des potasses et de l'azote, S.a.r.l., Paris, Kali und Salz, A.G., Kassel.

Udfærdiget i Bruxelles, den 11. maj 1973.

På Kommissionens vegne

François-Xavier ORTOLI

Formand